

³ Бажан О. Дослідження проблем дисидентського руху в Україні у сучасній та вітчизняній історіографії / О. Бажан // З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. – 2001. – № 2. – С. 7.

⁴ Захаров Б. Напрями і течії дисидентського руху в Україні (1956–1987) / Б. Захаров [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/drzb/2011_4/Zaharov_B.pdf

⁵ Словами за права: одвічна боротьба Василя Стуса [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://h.ua/story/345092/news_897021.html#ixzz4Jwdr1Pp7

⁶ Там само.

⁷ Там само.

⁸ Там само.

⁹ Симоненко В. Наша рідна вітчизна / Симоненко В. А. Твори: У 2 т. Т. 2: Статті. Рецензії. Нариси. Виступи. Листи. Автографи. Документи біографічного характеру / Симоненко В. А. – Черкаси : Брама–Україна, 2004. – 320 с.

¹⁰ Світличний І. Відкритий лист М. Бажану / Світличний І. Голос доби : Кн. 1. Листи з «Парнасу» / І. Світличний ; [упоряд. Л. Світлична]. – К. : Сфера, 2001. – 544 с. – С. 519.

¹¹ Там само. – С. 525.

¹² Мороз В. Серед снігів / В. Мороз. – Торонто : [б.в.], 1972. – 31 с.

Резюме

Вільчинська І. Ю. Конституційні погляди українських дисидентів – представників культурно-просвітницького напрямку.

У статті аналізуються основні конституційні погляди українських дисидентів – представників культурно-просвітницького напрямку. Найбільша увага приділяється аналізу ідей реформування суспільного устрою СРСР (демократизація, подолання свавілля влади та надмірної бюрократизації), розвитку національної культури, прогресивним конституційним правам і свободам людини, серед яких: свобода слова, свобода совісті, свобода пересування, гідне життя, рівність і под.

Ключові слова: дисиденти, культурно-просвітницький напрям, конституційні ідеї, В. Стус, І. Світличний, В. Симоненко.

Резюме

Вильчинская И. Ю. Конституционные взгляды украинских диссидентов – представителей культурно-просветительского направления.

В статье анализируются основные конституционные взгляды украинских диссидентов – представителей культурно-просветительского направления. Наибольшее внимание уделяется анализу идей реформирования общественного устройства СССР (демократизация, преодоление произвола властей и чрезмерной бюрократизации), развития национальной культуры, прогрессивным конституционным правам и свободам человека, среди которых: свобода слова, свобода совести, свобода передвижения, достойная жизнь, равенство и т.д.

Ключевые слова: диссиденты, культурно-просветительское направление, конституционные идеи, В. Стус, И. Светличная, В. Симоненко.

Summary

Vilchinska I. The main constitutional ideas of the Ukrainian dissident – representatives of the cultural-educational tendency.

The article analyzes the main constitutional ideas of the Ukrainian dissident – representatives of the cultural-educational tendency. The greatest attention is paid to the analysis ideas reformation of social structure of the USSR (democratization, overcoming the arbitrariness of the authorities and the excessive bureaucratization), development of national culture, a progressive constitutional rights and freedoms of man, among that: freedom of speech, right of conscience, freedom of movement, deserving life, equality etc.

Key words: dissidents, cultural and educational tendency, the constitutional ideas, V. Stus, V. Symonenko, I. Svitlychny.

УДК 342.728

Н. П. ГАЄВА

Надія Петрівна Гаєва, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Нині питання взаємодії органів державної влади і об'єднань громадян (як громадських організацій, так і політичних партій) для України складне і неоднорідне. Це зумовлено певними реальностями суспільного та державного життя. Тому, щоб знайти правильний підхід до розуміння засад взаємодії органів державної влади і об'єднань громадян, необхідно передусім усвідомити їх похідний характер від більш широких та глобальних явищ, що відбуваються в громадському суспільстві та державі.

Питання взаємодії органів державної влади і об'єднань громадян у різні часи досліджували багато науковців, зокрема, С. А. Авакьян, І. В. Богашева, О. М. Вашук, М. Ю. Віхляєв, Л. В. Гонюкова, В. М. Горшеньов, А. А. Дарков, О. В. Єржов, В. І. Кафарський, В. М. Кравчук, М. М. Новіков, С. М. Пономарьов, Д. В. Шудько, А. І. Щиглич, Ю. Д. Юдін, С. С. Юрієв, Ц. Я. Ямпольська та ін. Проте таке питання, як засади взаємодії органів державної влади і об'єднань громадян у сучасній юридичній літературі залишається недостатньо висвітленим. Тому метою цієї статті є спроба проаналізувати сутність засад взаємодії органів державної влади і об'єднань громадян та виявити їх зв'язок з іншими фактами і процесами суспільного та державного життя.

Сьогодні одним із важливих напрямів демократичної трансформації громадянського суспільства в Україні є зміна ролі держави в їх взаємовідносинах в цілому та об'єднаннями громадян зокрема. Йдеться про змістовну переорієнтацію діяльності держави щодо утвердження і забезпечення належних умов свободи для реалізації конституційного права громадян України на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації (ст. 36 Конституції України). Шляхи вирішення цієї проблеми ґрунтуються на розумінні того, чим є свобода в суспільстві. «Свобода в суспільстві, – зазначав В. Селіванов, – завжди взаємопов'язана з правом не тільки як системою загальнообов'язкових юридичних норм, а й як однією з соціально-регулюючих засад життєдіяльності людей, яка обмежує свавілля в поведінці учасників співжиття»¹. Інакше кажучи, нормальний процес функціонування та розвитку громадського суспільства породжує ситуації, які вимагають від держави встановлення обмежень щодо здійснення свободи створення та діяльності політичних партій і громадських організацій. Адже абсолютних (безмежних) прав у суспільстві існувати не може. Права об'єднань громадян завжди «виходять» на права інших. Певне обмеження свободи об'єднань громадян – це передумова певної свободи інших. Такі кроки з боку держави є цивілізованим способом регулювання свободи об'єднань громадян як складової частини громадянського суспільства.

Конституція України, встановлюючи, що громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації, обмежує здійснення цього права в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей (ст. 36). Та водночас передбачає перелік підстав, за наявності яких забороняється їх утворення і діяльність. Відповідно до ст. 37 Основного Закону підставами для заборони політичних партій та громадських організацій є їхні програмні цілі або дії, спрямовані на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету й територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаганду війни, насильництва, на розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення.

Обмеження свободи створення та діяльності об'єднань громадян – це гостра проблема для будь-якої держави, оскільки нормальний процес функціонування та розвитку громадянського суспільства породжує ситуації, які вимагають від держави встановлення обмежень щодо здійснення прав об'єднаннями громадян. Такі її кроки є цивілізованим способом регулювання міри свободи у громадянському суспільстві. Законодавчі межі щодо створення й діяльності об'єднань громадян – це не засіб обмеження їхніх правових можливостей, а спосіб, який забезпечує їх реалізацію відповідно до їхнього соціального призначення у громадянському суспільстві.

Свобода створення і діяльності політичних партій та громадських організацій знайшла своє відображення в засадах взаємодії останніх з органами державної влади. Щодо поняття «взаємодія», то в науковій літературі воно вживається у різноманітних значеннях. Так, філософський підхід до поняття «взаємодія» виявляється у категорії, яка відображає процеси впливу різних об'єктів один на одного, їх взаємну зумовленість і зміну стану або взаємоперехід, а також породження одним об'єктом іншого, тобто мається на увазі прямий чи опосередкований зовнішній чи внутрішній зв'язок². З позицій юридичного тлумачення взаємодія пов'язується із взаємним зв'язком та взаємною підтримкою будь-яких сторін при розв'язанні спільних завдань, урегульованих правом, що здійснюються як однією, так і іншою стороною (в нашому випадку – органами державної влади та об'єднаннями громадян)³. У свою чергу, поняття «взаємний зв'язок» є збірним, яке включає: 1) взаємну повагу та узгодження інтересів сторін; 2) взаємообумовленість процесів впливу однієї сторони на іншу; 3) об'єднання зусиль сторін для вирішення того чи іншого питання, тобто організація спільних дій; 4) взаємоконтроль. Інакше кажучи, взаємодія органів державної влади та об'єднань громадян – це складний двосторонній процес. З одного боку, передбачається вплив органів державної влади на об'єднання громадян, а з іншого боку – вплив об'єднань громадян на органи державної влади шляхом забезпечення участі громадян в управлінні державними справами. При цьому взаємозв'язок органів державної влади і об'єднань громадян може бути прямим чи опосередкованим, що обумовлює його сутність та результати. Таке розуміння поняття «взаємодія» і буде вихідним положенням при аналізі процесів та явищ, що відбуваються між органами державної влади і об'єднаннями громадян.

Слід звернути увагу на фактори, які зумовлюють характер взаємодії органів державної влади з об'єднаннями громадян. Передусім це те, що держава видає загальнообов'язкові юридичні норми і регулює за їх допомогою найважливіші суспільні відносини. У силу цієї специфіки органи державної влади взаємодіють з об'єднаннями громадян через правові форми. При цьому слід мати на увазі, що існують й інші соціальні регулятори взаємовідносин органів державної влади та об'єднань громадян, а саме: корпоративні та договірні норми. Другим фактором є те, що регулюючий вплив держави поширюється на всі об'єднання громадян, але обмежується, як правило, «зовнішньою» стороною, а саме – визначенням правового статусу об'єднань,

створенням умов для їх діяльності та інші. Адже, якщо організація і діяльність органів державної влади має регулюватися Конституцією України та законами всебічно й повно, то організація і діяльність об'єднань громадян мають регулюватися мінімально. Об'єднання громадян, з одного боку, існують у межах держав, яка має юридично владні засоби впливу на суспільні відносини, а з другого – діють у громадянському суспільстві поряд із державою як механізмом, відокремленим від громадянського суспільства. Тому регулюючий вплив держави, що поширений на всі об'єднання громадян, обмежується, як правило, «зовнішньою» стороною. Структурний та функціональний розвиток політичних партій, громадських організацій є небажаним для всеосяжної державної регламентації, тому що надмірний регулюючий вплив держави, як справедливо зазначає Л. А. Кельник, призводить до втрати ними елементів самодіяльності⁴.

Отже, демократична держава стає системою динамічної рівноваги між органами державної влади та об'єднаннями громадян. Тобто, держава в особі її органів та об'єднання громадян діє в межах єдиного, визнаного і обов'язкового права, на основі якого вони взаємно узгоджують свою діяльність. Важливе значення для з'ясування самої можливості правового опосередкування взаємодії органів державної влади та об'єднань громадян має характеристика її засад, адже саме в них знайшло відображення прагнення об'єднань громадян до свободи.

Підставою для визначення засад взаємодії органів державної влади та громадських організацій є ст. 22 Закону України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 року⁵. Якщо уважно проаналізувати зміст цієї статті Закону, то можна побачити, що режим взаємодії органів державної влади та громадських організацій базується на таких засадах: 1) держава забезпечує додержання прав громадських об'єднань, організаційно-правовою формою яких є громадські організації; 2) втручання органів державної влади, їх посадових та службових осіб у діяльність громадських організацій, так само як і втручання громадських організацій у діяльність органів державної влади, їх посадових та службових осіб, не допускається, крім випадків, передбачених законом.

Текстуально такі положення є і в спеціальних законах про конкретні громадські організації, але вони мають дещо інший виклад. Якщо Закон України «Про громадські об'єднання» термінологічно акцентує на забороні втручання органів державної влади в діяльність громадських об'єднань і навпаки, то Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 р.⁶ відзначає саме незалежність профспілок – як в цілому, так і від держави. Згідно зі ст. 12 цього Закону, яка має назву «Незалежність профспілок», останні, їх об'єднання у своїй діяльності незалежні від державних органів, їм не підзвітні і не підконтрольні. До того ж, у даній статті говориться і про заборону втручання державних органів у статутну діяльність профспілок, їх організацій та об'єднань. Із цього видно, що термін «незалежність профспілок» є більш загальним щодо формулювання про заборону втручання вищезазначених суб'єктів у діяльність профспілок. Проте змістовне навантаження даного терміна значно звужене, оскільки у ньому відсутні засади взаємодії профспілок із державними органами, коли ініціатором цих відносин є профспілки. Адже взаємодія між органами державної влади та об'єднаннями громадян – це взаємний зв'язок двох сторін, які мають взаємні обов'язки правового характеру щодо обох сторін, але кожна із них наділена різними за своїм змістом повноваженнями.

Логічно пов'язаний зі ст. 12 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» зміст ст. 13, яка має назву «Професійні спілки та держава». До того ж, її можна розглядати як певний розвиток і конкретизацію положень ст. 12. Проте слід зазначити, що і в ст. 13 Закону йдеться лише про односторонній вплив держави на професійні спілки, концептуальні засади якого базуються на таких основних позиціях: держава забезпечує додержання прав та інтересів профспілок; держава визнає профспілки повноважними представниками працівників і захисниками їх трудових, соціально-економічних прав та інтересів; держава співпрацює з профспілками в реалізації вищезазначених прав та інтересів; держава сприяє профспілкам у встановленні ділових партнерських взаємовідносин із роботодавцями та їх об'єднаннями; держава сприяє навчанню профспілкових кадрів.

Щодо конкретних організаційно-правових форм взаємодії органів державної влади та профспілок, їх об'єднань, коли ініціаторами цих відносин є останні, то вони передбачені у розділі II Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». Даний підхід до конкретних організаційно-правових форм взаємодії органів державної влади та громадських організацій знайшов своє закріплення і в Законі України «Про громадські об'єднання». У першому випадку, коли ініціатором цих відносин є державні органи, то вони передбачені у ст. 22, яка має назву «Засади взаємодії громадських об'єднань з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування», а у другому випадку, коли ініціатором є громадські організації, – у ст. 21, яка має назву «Права громадських об'єднань».

Слід зазначити, що підхід до правового регулювання засад взаємодії органів державної влади та об'єднань громадян дещо змінений і в інших спеціальних законах про конкретні громадські організації. У цьому аспекті звертає увагу Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 7 жовтня 1997 р.⁷, де засади їх взаємодії з органами державної влади закріплені у ст. ст. 3 та 4, кожна з яких акцентує лише на одній із сторін цієї взаємодії. Так, у ст. 3, яка має назву «Принципи та основні напрями діяльності творчих спілок», встановлено, що творчі спілки незалежні у своїй статутній діяльності від державних органів. Стаття 4, яка має назву «Взаємовідносини творчих спілок і держави» передбачає, що «держава забезпечує підтримку і захист законних прав та інтересів творчих спілок, гарантує однакові умови для виконання ними статутних завдань і цілей». Щодо політичних партій, то в Законі України «Про політичні партії» від

5 квітня 2001 р.⁸ зроблено термінологічний акцент на невтручання органів державної влади у створення і внутрішню діяльність політичних партій та їх структурних утворень. Щоправда, законодавець дане положення розглядає як одну із гарантій діяльності політичних партій (ст. 4). Звертає на себе увагу й Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» від 1 грудня 1998 р.⁹, яким не встановлено засад взаємодії органів державної влади та молодіжних і дитячих громадських організацій. Це можна пояснити тим, що за змістом ст. 1 згаданого Закону структурним компонентом законодавча України про молодіжні та дитячі громадські організації є Закон України «Про об'єднання громадян» (нині – Закон України «Про громадські об'єднання»), де знайшли врегулювання, як було зазначено, засади прямого та зворотного каналу зв'язку між органами державної влади та громадськими організаціями.

У контексті досліджуваного нами питання щодо засад взаємодії органів державної влади та об'єднань громадян не можна оминати увагою точку зору російського вченого С. А. Авакьяна, який вживає для характеристики цих взаємовідносин поняття «відокремлення від держави»¹⁰. При цьому сутність відокремлення С. А. Авакьян розглядає крізь призму загальних принципів, закріплених у ст. 17 Закону Російської Федерації «Про громадські об'єднання» від 15 травня 1995 р.¹¹. Так, у розділі з досить прикметною назвою «Відокремлення від держави. Взаємовідносини з державою» своєї монографії він наводить текст цієї статті, де йдеться про: 1) заборону втручання органів державної влади та їх посадових осіб у діяльність громадських об'єднань, так само як і про втручання громадських об'єднань у діяльність органів державної влади та їх посадових осіб; 2) забезпечення державою дотримання прав та законних інтересів громадських об'єднань; 3) надання громадським об'єднанням податкових та інших пільг; 4) державну підтримку діяльності громадських об'єднань у таких формах, як цільове фінансування окремих суспільно корисних програм громадських об'єднань за їх заявками (державні гранти); укладання будь-яких договорів, у тому числі на виконання робіт та надання послуг; соціальне замовлення на виконання державних програм на конкурсній основі; 5) вирішення органами державної влади та органами місцевого самоврядування питань, які торкаються інтересів громадських об'єднань, за їх участю або за погодженнями з ними.

Слід звернути увагу, що поряд із загальними положеннями, які розкривають зміст відокремлення громадських об'єднань від держави, С. А. Авакьян відзначає далі декілька спеціальних аспектів, серед яких самостійність та незалежність громадських об'єднань. Інакше кажучи, він вважає, що термін «відокремлення громадських об'єднань від держави» є родовим поняттям для термінів «незалежність» та «самостійність» громадських об'єднань. З огляду на це постає закономірне питання: чи правомірно С. А. Авакьян вживає поняття «відокремлення від держави» щодо громадських об'єднань? Відповідь на це запитання можна знайти в тексті Конституції Російської Федерації¹². Щодо громадських об'єднань Конституція Російської Федерації текстуально акцентує на свободі їх діяльності (ст. 30), а щодо релігійних об'єднань – на відокремленні релігійних об'єднань від держави (ст. 14).

За нинішніх реалій важливим кроком у налагодженні ефективної взаємодії об'єднань громадян з органами державної влади стало затвердження Указом Президента України від 26 лютого 2016 р. № 68/2016 «Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки» (далі – Стратегія)¹³. Втім, Стратегія не оперує поняттям «об'єднання громадян», а використовує категорії «громадськість» та «організації громадянського суспільства», не розкриваючи їх значення попри відсутність у науковій літературі єдиної думки щодо їх сутності та змісту. Громадськість за «Юридичною енциклопедією» – це соціально активна частина суспільства, яка на добровільних засадах бере участь у суспільно-політичному житті та діє як безпосередньо, так і через різноманітні об'єднання громадян¹⁴. Звідси термін «об'єднання громадян» взаємопов'язаний з категорією «громадськість». Щодо категорії «організації громадянського суспільства», то вона у нашому випадку є родовим поняттям, що містить у собі і об'єднання громадян. А відштовхуючись від тлумачення слова «принцип» у «Тлумачному словнику» В. Даля як наукові чи моральні засади, правило, основа, від якої не відступають¹⁵, систему принципів, на яких базується Стратегія, можна розглядати як засади налагодження ефективної взаємодії об'єднань громадян з органами державної влади. Відповідно до Стратегії такими засадами можуть бути: 1) пріоритет прав і свобод людини і громадянина; 2) верховенство права; 3) прозорість, відкритість та взаємовідповідальність органів державної влади та об'єднань громадян (у значенні громадськості та організацій громадянського суспільства); 4) політична неупередженість і недискримінація стосовно усіх видів об'єднань громадян; 5) забезпечення конструктивної взаємодії; 6) сприяння залученню об'єднань громадян до процесів формування та реалізації державної політики (Розділ 3 Стратегії). Таке бачення засад взаємодії органів державної влади та об'єднань громадян, з одного боку, доповнює їх сутнісні характеристики, а з іншого боку – має забезпечувати втілення в законодавство єдиної політики держави, закладених у ній сучасних уявлень на громадянське суспільство та її складову – об'єднання громадян.

Отже, підсумовуючи сказане, зазначимо, що засади взаємодії органів державної влади та об'єднань громадян за наявності різних підходів законодавця до їхнього правового регулювання визначають лише головні напрями цих взаємовідносин. Тим самим розмежовують діяльність органів державної влади та об'єднань громадян. При цьому їх взаємодія здійснюється на пріоритеті останніх. Такий пріоритет пояснюється наявністю у віданні держави реальних засобів (правових норм), здатних забезпечити об'єднанням громадян відповідні умови для їхньої діяльності.

¹ Селіванов В. Право як сфера свобода / В. Селіванов // Вісник Академії правових наук України. – 2001. – № 1 (24). – С. 18. – С. 17–32.

² Большая советская энциклопедия : в 30 т. / [гл. ред. А. М. Прохоров]. – [3-е изд.]. М. : Изд-во «Советская энциклопедия», 1969–1978. – Т. 5: Вешин–Разъмь. – 1971. – С. 134.

³ Кельник Л. А. Теоретические проблемы взаимодействия государства и общественных объединений : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теория и история государства и права; история правовых и политических учений» / Л. А. Кельник. – Минск, 1992. – 22 с.

⁴ Там само. – С. 17.

⁵ Про громадські об'єднання : Закон України від 22 березня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.

⁶ Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15 вересня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45. – Ст. 397.

⁷ Про професійних творчих працівників та творчі спілки : Закон України від 7 жовтня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 526. – Ст. 312.

⁸ Про політичні партії в Україні : Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 118.

⁹ Про молодіжні а дитячі громадські організації : Закон України від 1 грудня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 1. – Ст. 2.

¹⁰ Авакьян С. А. Политический плюрализм и общественные объединения в Российской Федерации: конституционно-правовые основы / С. А. Авакьян. – М. : Российский Юридический Издательский Дом, 1996. – С. 136. – 359 с.

¹¹ Об общественных объединениях : Федеральный Закон Российской Федерации от 19 мая 1995 г. : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_6693/

¹² Конституції нових держав Європи та Азії / упоряд. С. Головатий. – К. : Укр. Правнична Фундація. Вид-во «Право», 1996. – С. 409, 412. – 544 с.

¹³ Про сприяння розвитку громадського суспільства в Україні : Указ Президента України від 26 лютого 2016 р. № 68/2016 : [Електронний ресурс]. – Режим доступа : zakon2.rada.gov.ua/law/show/68/2016

¹⁴ Юридична енциклопедія : в 6 т. / [редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) та ін.]. – К. : Вид-во «Українська енциклопедія» імені С. П. Бажана, 1998–2004. – Т. 1: А–Г. – 1998. – С. 640. – 672 с.

¹⁵ Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка / В. Даль. – М. : Русский язык, 1980. – Т. IV. – С. 431. – 683 с.

Резюме

Гаєва Н. П. Засади взаємодії органів державної влади і об'єднань громадян: теоретичний аспект.

У статті розкриваються засади взаємодії органів державної влади і об'єднань громадян. Аналізуються фактори, які зумовлюють характер їх взаємодії. Особливу увагу приділено дослідженню засад взаємодії органів державної влади і об'єднань громадян у спеціальних законах про конкретні громадські організації.

Ключові слова: засади взаємодії, взаємодія, органи державної влади, об'єднання громадян, політичні партії, громадські організації.

Резюме

Gaeva N. P. Osnovy vzaimodeystviya organov gosudarstvennoy vlasti i ob'edineniy grazhdan: teoreticheskiy aspekt.

В статье раскрываются основы взаимодействия органов государственной власти и объединений граждан. Анализируются факторы, которые определяют характер их взаимодействия. Особое внимание уделено исследованию принципов взаимодействия органов государственной власти и объединений граждан в специальных законах о конкретных общественных организациях.

Ключевые слова: принципы взаимодействия, взаимодействие, органы государственной власти, объединения граждан, политические партии, общественные организации.

Summary

Gaeva N. Principles of interaction between state bodies and public associations: a theoretical aspect.

In the article the principles of interaction between state bodies and public associations are considered. The factors that determine the nature of their interaction are analyzed. Particular attention is paid to research principles for cooperation between public authorities and public associations in specialized laws on specific NGOs.

Key words: principles of interaction, interaction, public authorities, public associations, political parties and public organizations.